

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

таоскрудати

Ю.В. Гривик

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№3319022020

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
Адаптація дитини до умов ДНЗ
підготовки бакалавра
спеціальності 012 Дошкільна освіта
освітньої програми (спеціалізації) 012 Дошкільна освіта

Програма навчальної дисципліни «Адаптація дитини до умов ДНЗ» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньою програмою Дошкільна освіта

Розробники: Ємчик О.Г., старший викладач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук

Рецензент: Сергєєва В.Ф., доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

протокол № 7 від 27. 12. 2019 р.

Завідувач кафедри: _____ (Семенов О.С.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 5 від 20.01.2020 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (Антонюк В. З.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. Опис навчальної дисципліни

Заочна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта	Вибіркова
	012 Дошкільна освіта	
Кількість годин/ кредитів 150/5	Дошкільна освіта	Рік навчання – 2
		Семестр 4
		Лекції – 12 год.
		Практичні – 10 год.
ІНДЗ: немає	Бакалавр	Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 18 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ.

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань та практичних умінь діагностичної, консультаційної, профілактично-корекційної та розвиваючої роботи з дітьми адаптаційного періоду та їх батьками у ДНЗ.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів теоретичної бази знань про сутність, види, функції педагогічної підтримки дитини;
- висвітлення особливостей діяльності вихователя в умовах педагогічної підтримки дітей у період адаптації до ДНЗ;
- оволодіння студентами відповідними компетентностями;
- підготовка до практичного втілення набутих знань у сучасних умовах діяльності дошкільних навчальних закладів.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Навчальна дисципліна спрямована на:

- стимулювання творчої активності студентів;
- на формування вміння приймати оптимальне рішення в конкретній ситуації подолання труднощів, які виникають у дітей в період адаптації;
- на сприяння розвитку проблемно-пошукового мислення студентів;
- формування у них професійно-педагогічних компетентностей, які сприятимуть подальшій педагогічній роботі.

В результаті сформованості у майбутніх вихователів **діагностично-прогностичної компетентності**, студент зможе виявити індивідуальні особливості кожної дитини,

діагностувати рівень її розвитку, виявляти труднощі, що виникають у дитини в період адаптації, використовувати дослідницькі методи професійної діяльності. Сформованість **організаційно-педагогічної компетентності** сприятиме успішному плануванню та прогнозуванню педагогічної підтримки, педагогічному управлінню поведінкою та різними видами діяльності дітей, організації роботи з батьками. За рахунок **освітньо-виховної компетентності** студент створюватиме розвивальне середовище та належні умови для полегшення процесу адаптації, застосовуватиме методи та прийоми роботи з дітьми та батьками, здійснюватиме індивідуальний підхід до них, встановлюватиме і регулюватиме взаємини з дітьми. Створення позитивного емоційного клімату в дитячому колективі, охорони нервової системи, збереження та зміцнення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я кожної дитини відбуватиметься за умови сформованості **оздоровчо-профілактичної компетентності**, забезпечення взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї, організація інформаційно-просвітницької роботи з батьками – за умов сформованості **консультативно-координальної компетентності**.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогічної етики					
Тема 1. Психолого-педагогічні аспекти адаптації дітей 3 року життя до умов ДНЗ	25	2	2	18	3
Тема 2. Роль адміністрації, персоналу закладу ДНЗ та батьків новачків в процесі адаптації	25	2		20	3
Тема 3. Технологія супроводу дитини адаптаційного періоду	25	2	2	18	3
Тема 4. Діагностична та профілактична робота з дітьми, батьками, педагогами щодо адаптації до умов ДНЗ	25	2	2	18	3
Тема 5. Прогнозування адаптації дітей до умов ДНЗ	25	2	2	18	3
Тема 6. Інформаційно - просвітницька робота з батьками щодо адаптації дітей до умов ДНЗ	25	2	2	18	3
Усього годин	150	12	10	110	18

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Особливості адаптації дітей раннього віку	11
2	Розвивальна робота з дітьми адаптаційного періоду	11
3	Приклад індивідуальної технології супроводу новоприбулої дитини	11
4	Знайомство з майбутніми вихованцями та їх батьками	11
5	Спостереження за дитиною під час адаптаційного періоду	11
6	Консультаційна робота з батьками	11
7	Відхилення в поведінці дитини раннього віку	11
8	Найпоширеніші запитання батьків майбутніх вихованців ДНЗ та	11

	новачків	
9	Як позбутися негативного емоційного стану мами в адаптаційний період малюка?	11
10	Групові форми роботи з педагогами та спеціалістами ДНЗ	11
	Разом	110

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Тому, підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів: а) поточне оцінювання з відповідних тем (максимально 40 балів); б) підсумкове оцінювання з відповідних тем (максимально 60 балів) за дві модульні контрольні роботи (максимально по 30 балів).

Поточний контроль (макс = 40 балів)					Модульний контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2	
Змістовий модуль 1					МКР № 1	100
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	60	
8	8	8	8	8		

Критерії оцінювання

90-100 балів ("відмінно"). Глибоке оволодіння вузловими питаннями по темах. Системне, усвідомлене використання даної інформації. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків між окремими змістовими блоками. Вільна орієнтація і використання необхідного категорійно-понятійного апарату при розкритті проблеми. Мова чітка і логічна. Здатність до аналітико-узагальнюючого викладу питання, вміння формулювати висновки і пропозиції по суті проблеми.

82-89; 75-81 балів ("добре"). В цілому цілісне, усвідомлене оволодіння матеріалом, віднесеним до даного питання. В окремих випадках рівень засвоєння інформації недостатній.

Аргументація при відповідях на питання, логічність і взаємозв'язок у викладі матеріалу дещо занижені. Відчуває труднощі при відповідях на питання, у формулюванні узагальнень і висновків.

67-74; 66-60 балів ("задовільно"). Фрагментарне, несистемне відтворення інформації. Наводить лише окремі складові питання, без необхідного усвідомлення і взаємозв'язку.

59-1 балів ("незадовільно"). Необхідним категорійно-понятійним апаратом не володіє. Робить безуспішні спроби висвітлення питання на репродуктивному, механічному рівні. Не розуміє суті питання, відповідає не по суті.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку

90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 - 81	C	
67 -74	D	
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенкова Е. А., Федоровская О. М. Адаптационные возможности дошкольников. *Наука і освіта*. 2014. № 8. С. 16-21.
2. Бурсова С. Адаптація дитини до умов дошкільного навчального закладу як психолого-педагогічна проблема. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 1. С. 49-53.
3. Бурсова С. С. Діагностика рівнів адаптації дітей до дошкільного навчального закладу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 10. С. 263-270.
4. Бурсова С. С. Управлінський аспект педагогічної підтримки дітей в умовах адаптації їх до дошкільного навчального закладу. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2015. Вип. 45. С. 80-86.
5. Волкова В., Мерц О. Адаптація дітей раннього віку до умов дошкільного закладу. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Серія : Педагогіка. 2017. № 1. С. 68-72.
6. Гуржий О. В. Емпіричне дослідження соціально-психологічних чинників адаптаційних розладів у дітей дошкільного віку. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2015. № 1. С. 114-121.
7. Завацька Н. Є., Гуржий О. В. Адаптаційні розлади у дітей дошкільного віку: діагностика та корекція: монографія; [під ред. Н. Є. Завацької] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ : Ноулідж, 2013. 191 с.
8. Захарова Н. М. Адаптація дітей дошкільного віку до сучасного соціального простору: монографія; Бердян. держ. пед. ун-т. Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2010. 216 с.
9. Козак Л. В. Адаптація дітей раннього віку до умов закладу дошкільної освіти засобом LEGO-технології. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2019. № 31. С. 32-38.
10. Козачук М. В. Адаптація дітей з особливими потребами до умов інклюзивного дошкільного закладу. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2015. Вип. 11. С. 160-163.
11. Маценко Ж., Нижник Г. Адаптація дитини в ДНЗ; [упоряд. Т. Шаповал]. Київ : Шкільний світ, 2016. 134 с.
12. Пихтіна Н. П. Організаційно-педагогічні умови адаптації дошкільників до ДНЗ: (за вимогами КМС ОНП) : для студ. спец. "Дошкільне виховання" : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 338 с.
13. Прибора Т. Індивідуальний підхід до дітей дошкільного віку з різними видами адаптації у ДНЗ. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2013. № 44. С. 180-185.
14. Приданнікова О. М. Вплив тривожності на успішність адаптації дітей до дошкільних навчальних закладів. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія : Соціально-педагогічна. 2010. Вип. 14. С. 78-86.
15. Славіна Н. С. Адаптація дітей раннього віку в умовах дошкільного закладу. *Проблеми сучасної психології*. 2018. Вип. 40. С. 363-373.

16. Солонська А., Кульчицька Т. Розвиток мовлення в процесі соціальної адаптації дітей старшого дошкільного віку. *Молодь і ринок*. 2017. № 2. С. 161-164.
17. Степанюк О. Психологічні особливості процесу адаптації дитини до дошкільного закладу. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія : Педагогіка. 2009. № 1. С. 64-67.
18. Супрун Г. В. Діагностичний інструментарій вивчення соціально-психологічної адаптації дошкільників з аутизмом. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2015. Вип. 9. С. 123-131.
19. Чекан О., Гапак М. Теоретико-методологічні засади соціальної адаптації дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія : Педагогіка та психологія. 2016. Вип. 1. С. 105-108.
20. Шкляр Н. А. Адаптація дитини молодшого дошкільного віку до ДНЗ: взаємодія вихователів з батьками. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2016. Вип. 20(2). С. 324-336.